

Priestor pre život

Cena 10 Sk. Pri pouličnej distribúcii je časopis zdarma, ale budeme radi, keď jeho vydávanie podporíte sumou 10 Sk. Tým u možníte nielen vydanie ďalšieho čísla, ale podporíte aj budovanie verejných kempov na Slovensku pre ľudí v núdzi.

Číslo 1/2008

1/2008, VI. ročník

Čo nájdeme v čísle?

Tak, ako v predchádzajúcich číslach, časopis bude venovaný nejakej téme a spolu s ňou sa môžeme pozrieť viacerými pohľadmi na rôzne časti života. Samozrejme nebude chýbať ani návšteva nášho Kempu i keď možno len fotograficky, pár príbehov obyčajných ľudí, stálych dopisovateľov, či názorov okoloidúcich. Z obsahu vyberáme:

Hra na spokojnosť, Náhoda?, Manipulácia pocitom viny, Negatívne dôsledky vystaňovalectva a dlhodobej práce v zahraničí, Príbeh o prenesmiernej strate a prenesmiernom hľadaní, Prekážky cesty duchovnej, Moja cesta za poznáním, alebo ako prišiel pre mňa sedemnásty november 1989, Rodičovstvo so zámerom, Jeden starý oseľ, aneb spokojnosť ze životom, Zo života kempu a iné..., takže, nech sa páči, vstúpte do nášho netradičného sveta, sveta bez reklám, cenzúry a iných „nevyhnutných“ komerčných praktík časov „minulých“. Prijemný (vý)let...

Téma čísla:

Spokojnosť so životom, alebo jedna z dobrých rád

V čase, keď som si namýšľal, že prekonávam v živote nezvládnuteľné problémy a keď mi už bolo všetko jedno, myslel som si, že náprava vo vnímaní takéhoto stavu môže prísť len prostredníctvom nejakej zásadnej vonkajšej zmeny v mojom živote, no okolnosti (... osud, anjel strážny, karma, prípadne niekto, kto sa o mňa stará a vedie ma životom, ..., alebo, ... niečo iné) mi však priniesli taký sled udalostí, ktorý mi pomohol pochopiť ďalšie podstatné veci v živote a donútil ma zamyslieť sa nad skutočným významom jednej z najväčších a najlepších rád, ktorú ešte v dobách pred mnohými vekmi „ktosi“ priniesol vo forme „Božích prikázaní“ - no ja ich radšej nazvem „Božie rady“. Ide o radu, ktorej sa pripisuje najväčší význam v ponímaní vzťahu k Bohu. Pre mňa bolo zaujímavé, že i napriek tomu, že som bol vychovávaný v kresťanskom okolí a myslel som si, že je mi táto rada jasná, začal som ju v slede udalostí posledného obdobia brať trochu inak ako niečo, o čom som si myslel, že som o tom presvedčený. Teraz už viem, že i dnešné moje poznanie nemusí byť tým „pravým“ presvedčením, že ma možno v živote stretnú i ďalšie udalosti, ktoré mi pomôžu opäť inak chápať tento pojem. Prinieslo mi to však dvoje poznání. Prvé je to, že nemožno chápať (čokoľvek) ako konečné poznanie, či porozumenie a to druhé je - iné ponímanie významu jednej krásnej a jednoduchej „Božej rady“, ktorú tu chcem spomenúť a pokúsiť sa s Vami podeliť o moje nové vnímanie tejto rady. O ktorú radu ide? Nevieť, či ju odcitujem správne, ale je zhruba v tomto význame: miluj pána Boha svojho, nebudeš mať okrem neho nikoho iného, komu by si sa mal klaňať. ..., že čo to má spoločné s témou spokojnosť? Nó, ...podľa mňa skoro všet-

ko. Ja si dokonca trúfnem v určitom významy túto radu preformulovať a myslím, že významovo nebude veľmi rozdielna. Takže - pokus: Buď spokojný s okolnosťami, dejmi a stavom, v ktorom sa práve nachádzaš, lebo to je momentálne jediný prostriedok k tomu, aby si si uvedomil niečo

veľmi podstatné, ...ak to samozrejme pochopiť chceš. Niečo, čo Ti môže pomôcť buď urobiť krok vpred v tvojom vývoji, alebo Ti môže pomôcť ochrániť sa pred krokom späť, prípadne pádom. Ak urobíš krok vpred, sprevádzať Ťa bude iba spokojnosť a radosť, ak urobíš krok späť, čakať Ťa bude opak, ...alebo pád. A ako vnímam činnosť - klaňať sa? No predsa byť spokojným s tým, čo mi život momentálne (v tejto chvíli alebo období) nadelil, lebo mi je to na úžitok. Ak spokojný nebudem, znamená to, že nesúhlasím so svojim životom,

nechcem prijať pomocnú ruku niekoho, kto mi chce naozaj pomôcť v skutočnom živote a tým pádom podporujem alebo sa klaniam niekomu (niečomu) inému, o kom (čom) si myslím, že by ma mohol urobiť spokojnejším... Alebo inak povedané, nespokojný som s niečím, čo sa nedeje tak, ako by som si to predstavoval JA. No je mi vždy jasné, že to, čo chcem JA, sa stotožňuje s tým, čo je skutočne potrebné a pre mňa a moje okolie prospešné? Ved' tým, že som nespokojný, sa klaniam iba svojim vlastnostiam, prípadne niečomu inému, o čo si myslím, že je to to najsprávnejšie - idealizujem si to. Nespokojný som vtedy, keď si niečo idealizujem viac, ako čokoľvek iné..., keď nepripustím nič iného iba to, čo si myslím JA. ... A celá rada takýchto idealizácií nás sprevádza celý život. Kto si dokáže najst' správnu mieru medzi svojimi idealizáciami a skutočnosťou, začína po častiach prijímať to, čo mu život prináša, začína to zužitkovávať pre seba i celé svoje okolie, začína byť zdravou súčasťou tohto sveta a tým, ... začína byť SPOKOJNÝM. Začína si uvedomovať, že je tu okrem neho ešte niekto iný, kto dokáže veci riadiť tak, ako on, prípadne lepšie. Začína byť pokorným v pravom slova zmysle a začína sa zamýšľať i nad mnohými inými vecami, ktoré by mu mohli prinášať radosť a prospech. A nielen jemu, i ostatným, v celom jeho okolí... , tým vykračuje vpred a svojimi skutkami si vytvára také prostredie, v ktorom môže byť iba spokojným ..., vytvára si svoj osud, karma, alebo si to nazvite, ako chcete. Hm, z tejto rady vychádzajú všetky ostatné odporúčania a rady, ktoré boli človeku umožnené pochopiť. Stačí ich málo a sú veľmi jednoduché, takže..., podme „spokojne“ BYŤ.

V tomto príspevku by som chcel plynule nadviazať na našu tému a to jedným z pohľadov na zaujímavú „tvorbu“ spokojnosti s danými situáciami v živote. Predstavme si, že nám na niečom veľmi záleží, dokonca tak, že sme ochotní pre dosiahnutie tejto veci obetovať čokoľvek, materiálne, či duchovne. Sústavne o tom premýšľame, až sa nám to stane „nočnou morou“, predstavujeme si, aké by to bolo úžasné, keby sa splnili všetky naše priania, ako by sa spokojne a ľahko žilo na tomto svete. Vysnívame si to tak, že sa to stane zmyslom nášho konania a chceme to dosiahnuť za každú cenu. Myslíme si, že sme to vyдумали najlepšie, ako sa to dalo a že je to tak najlepšie pre nás i pre naše okolie. Nepripustíme v tom žiadnu výnimku. Začíname podľa toho aj konať... Avšak veľakrát zisťujeme, že realita býva trochu iná. Táto „realita“ nám začína podsúvať také okolnosti, ktoré, akoby bránili dosiahnutiu nášho vytúženého cieľa. Poviete si: to nie je možné, čo robím zlého, keď sa mi nedarí, veď to všetko robím pre blaho všetkých, i svoje. Zasa o tom premýšľate a neprídete na nič, čo ste už nevymysleli, ste presvedčený o správnosti svojej veci. Začínate sa ešte zarytejšie pokúšať dosiahnuť svoj zámer, no okolnosti taktiež ešte viac pritvrdia, nedarí sa vám ešte viac... Začínajú sa množiť „zlé náhody“, v práci, v súkromí, na majetku, ...začínate byť nespokojný. Nespokojný so sebou, so svojim okolím, s osudom, s okolnosťami v živote, no nechcete ustúpiť so svojich ideálov. Veď sú predsa správne... Začínate preto odsudzovať alebo posudzovať svoje okolie, nachádzate mnoho chýb u iných, ktorí konajú inak, ako by ste chceli Vy. Konáte i naďalej podľa svojho ideálu, nechápete, ako je to možné... Použijem slovo z úvodného článku časopisu: „klaniate“ sa svojmu ideálu. Prestávate brať život s tým, čo prináša, ... nevšímate si ranný východ slnka, zobúdzate sa so zámerom za každú cenu dosiahnuť svoj sen. No vtom prichádza niečo, s čím ste nepočí-

tali. Začali ste kašľať, zle sa Vám rozpráva, hrdlo opuchlo v angíne, zvýšila sa Vám príliš veľmi teplota – musíte zostať doma v posteli, liečiť sa..., začínate v duchu nadávať, ...ešte aj toto, akoby som toho nemal dost, dnes som chcel urobiť niečo, čo by zmenilo moju situáciu ... Otázka na Vás, čitatelia: myslíte, že by ste vedeli pokračovať vo vývoji tejto situácie? Ja si myslím, že určite. Mohla by mať viacero scenárov, ktoré by záviseli od vášho rozhodnutia, od vášho najnútornejšieho postoja k problému. Môžete sa rozhodnúť sami, máte predsa slobodnú vôľu, tú Vám nikto neprikáže, ani nezakáže. Čo sa teda bude diať ďalej? Ako som už uviedol, tu musíme zobrať do úvahy jedno z Vašich každodenných rozhodnutí, ktorých môže byť nespočetné množstvo. Zoberme si teda, že ostávate v posteli, veď predsa ak ochoriete ešte viac, už nebudete mať príležitosť zmeniť Vašu terajšiu situáciu, ... naďalej trváte na neomylnosti svojho zámeru. Nasadíte si antibiotiká, veď to musí čím skôr prestať. Po nejakom čase nedečkavosti lieky zaberú, ponáhľate sa k lekárovi, aby Vás vypísal do práce, veď máte toho toľko zameškaného, čo ešte chcete urobiť. Sadáte do auta a rozmyšľate, do čoho sa pustíte skôr. Na ceste je zápcha, posúvate sa veľmi pomaly. Začínate byť z toho nervóznym, veď ste si dohodli dôležitú schôdzku pre dosiahnutie svojho cieľa. Vyštartujete z kolóny a začnete v rýchllosti obiehať „tie pomalé“ autá, veď máte dobré auto s veľkým zrýchlením ..., no pri jednom z predbiehání dostanete na zasneženej ceste šmyk a čelne sa zrazíte s protiídúcim kamiónom... Našťastie ste nikoho neviezli, vy ste obišli z nehody „iba“ s vážnejšími zraneniami – liečenie si vyžaduje cca týždeň v nemocnici a dva týždne domáceho liečenia. Je to pre váš zámer katastrofa, ... ležíte v nemocnici, čas ide proti vám. Začínate rozmýšľať nad dôsledkami takéhoto zdržania, ste zúfalý. Prejde deň, dva, striedajú sa návštevy rodiny a známych, niektorí Vás ľutujú, iní nadávajú s vami na okolnosti, ... iba Vaša manželka je pokojná. Vidí to trochu inak. Vnímala, čo sa dialo poslednú dobu a je „spokojnejšia“. Ale Vám to nedá pokoj, a pýtate sa sám seba – veď vedela, čo chcem dosiahnuť, ako môže byť taká pokojná, veď som to chcel i pre jej dobro. Viac krát sme sa kvôli tomu doma pohádali, teraz

je po jej. Začínate byť nespokojný i so svojou manželkou. Svet sa Vám začína rúcať. ... k zraneniam sa pridávajú ďalšie komplikácie, ... ostávate dlhodobo PN, odkázaný na pomoc druhých. Po dlhých týždňoch liečenia si začínate uvedomovať, že to, čo ste chceli dosiahnuť v živote je nenávratne stratené a, ... že to nebolo až také ideálne a potrebné, ako ste si mysleli Vy. Pomaly upúšťate od svojich zámerov, začínate chápať svoju „neprajnú“ starajúcu sa manželku, ste k nej milší, ... vnímate ranné východy slnka. Svet začína byť pre Vás krajší. Začínate byť zo životom - spokojnejší. Máte sice toho materiálne menej, ako ste mali predtým, ale dokázate to prijímať plnšie, veci vnímate krajšie. Zisťujete, že ste sa v svojich zámeroch dokonca mýlili a ..., ďakujete okolnostiam, že to takto skončilo. Pomaly sa začínate uzdravovať, chodíte do práce, a plniť si svoje zámery bez takých idealizácií, ako ste si vysnivali v predchádzajúcom období. Začínate chápať život trochu komplexnejšie, ako celok,

a viac sa tešíte z vecí, ktoré k Vám prichádzajú len preto, aby Vám pomáhali vo Vašej SPOKOJNOSTI.

Takých situácií, ktoré som opísal v predchádzajúcom príspevku môže byť veľmi veľa. Záleží len od našich rozhodnutí. Poviete si, ... náhoda. Myslíte, že svet funguje na základe kladných, či záporných náhod? Myslím, že nie. Podľa mňa všetky „náhody“ sú do najjemnejších odtieňov „rôznych farieb“ prítahované, či odpudzované našim postojom k určitej veci. Je to úžasný systém riadenia tohto sveta, kde vládne perfektná rovnováha medzi tým, čo chceme

a tým, čo je pre nás potrebné. Myslím, že predchádzajúci scenár sa mohol vyvíjať i úplne inak a záležal by iba od našich chcení. Možno potom povedať, že si vytvárame sami svoju budúcnosť? Podobné situácie sa môžu odohrávať vo všetkých úrovniach nášho života, v rodine, vo vzťahu k deťom, v práci, pri zábave, a kde si len spomeniete. Všetko sa riadi tými istými pravidlami a vytvárajú „sieť“ našich vzťahov a rozhodnutí. Dôležité pri tom je,

aby sme sa nestavali k nejakej veci úzko „stranícky“, každé priveľké priklonenie (klaňanie sa) sa k nejakej „strane“ v sebe nesie riziko „možnosti nápravy“. Či je to už v politike, náboženstve, rodine, jedle, užívaní si, alebo hocikde inde. Každé jednostranné preháňanie akejkoľvek veci vždy škodí samotnému človeku. Vtedy sa totiž zabúda radosť i z maličkostí, ktoré mu situácie prinášajú a keď sa mu trochu nedarí, začína byť nespokojný, ...nespokojný s niečím, čo

mu bolo umožnené prežívať... Myslíte, že to má predsa len nejaký súvis s onou dobrou radou, ktorú som spomínal v úvodníku? Samozrejme, že Vás môže napadnúť veľa odlišných názorov na toto vysvetlenie, veď ako som už spomínal, onedlho mi život môže priniesť ďalšiu dávku „náhody“, ktorá môže moje presvedčenie posunúť do úplne iných rovín vnímania.

Lubo

Príbeh o prenesmiernej strate a prenesmiernom hľadaní

Kedysi

Kedysi dávno boli sme prenesmierni bohatí. Kam oko dovidelo, všade samý drahokam, perlami sme sa obsypávali, zlata bolo toľko, že o striebro sa zaujímali len ženy a veštcí. Chodili sme odetí v najjemnejších odevoch. Naše stany boli z najkvalitnejších bizónich koží, večer sme sa ponárali do rozprávkových snov na rohožiach z najvoňavejšieho rákosia. Cez deň sme sa zaoberali najušľachtilejším učením, poznávaním aj umením. Každá činnosť bola pre nás sebaobjavovaním a hľadaním nových možností sebaobjavenia. Každý deň bol niečím iný a každý inak krásny. Svornosť a súlad vládli medzi nami, všetci boli bohatí, spokojní a každý bol tvorcóm spoločného dobra.

Nová hra

Potom prišiel bledý muž. Prijali sme ho medzi seba a zapojili ho do našich hier. Ale on chcel hrať inú hru, akú sme my dovtedy nehrali, ani sme o nej nepočuli. Chcel postaviť železnú stopu, po ktorej mal jazdiť železný kôň ťahajúci železné vozy s ľuďmi aj vecami. Hovoríme mu: Tvoja hra je príliš pracná a nešetrná k živému prostrediu. Tvoj železný kôň bude rušiť stáda bizónov, množstvo taviacich pecí na železo bude pôsobiť rušivo v krajine, nehovoriac o znečistenom vzduchu vplyvom množstva spáleného uhlia. Poznáme veľa krajších hier, prečo chceš hrať práve túto? A on nám odpovedal: Za každého človeka a za každý tovar, ktorý prevezím, dostanem peniaz. A my na to: Načo sú ti peniaze? Hovorí: Keď budem mať veľa peňazí, budem bohatý. My: A čo znamená bohatý? On: Proste kto má veľa peňazí, ten povie ľuďom: Urobte mi toto a toto a oni to urobia. Ale my mu hovoríme: Veď aj my ti urobíme, čo nám povieš, len nech to je dobrá vec a nech z toho všetci majú radosť a úžitok. Ale bledý muž bol prenesmierny tvrdohlavý, neústupčivý vo svojich plánoch, nekompromisný v nasledovaní svojej predstavy bohatstva a odhodlaný v uskutočnení svojej predstavy moci nad ľuďmi aj nad priestorom.

Strata

Keďže sme sa nepridali k jeho hre, povedal nám: Najlepšie miesto pre železnú stopu vedie priamo cez vaše stany. Musíte sa

odtiaľto odsťahovať. Nechceli sme opustiť miesto našich otcov, preto poslal proti nám svojich bojovníkov. Jeho bojovníci boli iní, než naši. Naši bojovníci bojovali za ideály, jeho bojovníci bojovali za malé zlaté kotúčky. Tak začala vojna. Bojovali sme statočne, ale nemali sme z boja radosť, pretože sme museli zabíjať ľudí, s ktorými sme sa mohli spolu učiť a spolu hrať. Jedného dňa bledí bojovník priniesol novú zbraň, akú sme nepoznali. Zabíjala zďiaľky, bez osobného stretu. My sme na takúto zákernosť neboli zvyknutí. Vždy sme bojovali čestne, dívajúc sa nepriateľovi do očí a prosiac jeho dušu o odpustenie. Na toto odduševnenie sme pripravení neboli a tak naši bojovníci umierali a umierali. Držali sa hrdinsky, odvážne chránili našu osadu a do posledného zahynuli. Zostali sme len ženy, deti a starci. Svoju spustošenú osadu sme opustili a usadili sa na mieste, ktoré nám určil bledý muž. Zlato, perly aj drahé kamene nám bledý muž pobral, naše príbytky už neboli skvostné, len prosté, na prežitie. No svornosť a vzájomnosť nám zostala, prijali sme túto novú hru, lebo sme pravý poklad nosili v sebe a tak nám vonkajšie bohatstvo nechýbalo. Vzdali sme sa boja, no nevzdali sme sa hľadania krásy a súladu. Tak sme vymysleli tance.

Tanec duchov

Začali sme tancovať v kruhu. Počas tanca prichádzali na nás vízie, zjavenia a snové predstavy. Vstupovali sme do inej reality, čerpali sme Krásu a Dobro zo zdroja a to nám dávalo Silu ďalej žiť aj vo svete, v ktorom sa krása, dobro a súlad stratili. Veľmi sme sa tešili tomuto tancu, pretože sme každý deň silne prežívali, že podstata Života tkvie v Existencii, ktorá je nezávislá od toho, ako veci navonok vyzerajú. Bledý muž sa veľmi čudoval, nášmu tancu nerozumel, lebo jeho oči boli zamerané na zovňajšok a jeho srdce bolo pripútané k pomínutelným veciam. Keď však videl, že nás nezlomil, ale naopak, pomohol nám lepšie spoznať vnútorné hodnoty, a keď uvidel v našich očiach Silu silnejšiu, než predtým, vtedy sa prenesmierny preľakol. Pomyslel si: Akiste sa hotujú na nový boj proti mne. Čo ak tancom prosia Boha a Boh bude bojovať s nimi? Začal v našom tanci vidieť bojovú zbraň,

o to strašnejšiu, o čo menej jej rozumel. Preto nám zakázal tanec duchov. Jeho bojovníci násilím rozohrali každý náš kruh.

Úpadok

Keď nám bola odobratá aj táto pevná Kotva našej duše, šlo to s nami z kopca. Stratili sme Podstatu, stratili sme Seba, stratili sme Zmysel prečo žiť, pretože sme stratili Krásu a Plnosť. Prispôbili sme sa aj tejto hre, ale odtrhnutí od koreňa, podľahli sme smútku, slabosti, nesúladu, neistote, strachu a chorobám. Ďalšia generácia začala zabúdať na našu slávnú minulosť a nechala si vnútiť myšlienky bledého muža, že sme len národ slabochov a žobrákov, predurčení pre otrocké práce. Zamestnali sme sa v továrňach bledého muža, prijali sme jeho hru zarabania peňazí. Vo vnútri nám bolo prenesmierny ťažko, ale my sme si to ani nepripustili, už sme sa nedokázali pravdivo pozrieť do vlastného vnútra, lebo sme prijali hru bledého muža na pretváрку a sebaklamanie.

Temno

Na všetko krásne z minulosti sme zabudli a keď nám o tom chcel niekto rozprávať, mali sme ho za duševne chorého a za klamára. Boli sme ako múmie bez života, naprogramované na konzumnú hru bledého muža. Za Život sme považovali zhromažďovanie mŕtvych vecí okolo seba a to živé v sebe sme prestali vnímať. Pretože sme stratili Seba, naše hry začali byť egocentrické. Chodili sme okolo seba bez pohľadu jeden na druhého, každý zahľadený len do seba, zamotaný do vlastných problémov alebo snažiaci sa povýšiť nad ostatných. Brat brata nepoznal, nespomenul si na dávne časy, keď nebolo chvíle, žeby sa ľudia na seba neusmiali, neporozprávali, nepomohli si a neprecítili vzájomnú jednotu. Čiernota zahľadla naše duše a naše svetlo pohaslo.

Povstanie

Ale na dne priepasti našli sme svetlo na konci tunela. Niektorí z nás, ktorým bolo najhoršie, na ktorých ruka Osudu dopadla najtvrdšie, v kríze svojho bytia vzdali sa všetkého lipnutia na živote a s priáním umrieť odovzdali sa Osudu. Aké bolo ich prekvapenie, keď v odovzdaní nenašli smrť, ale Iskru života. Mysleli si, že umrú, ale boli oži-

vení. Už prestali dúfať v čokoľvek, ale našli pevný základ svojho života. Boli mŕtvi a ožili, pretože sa vzdali egocentrizmu. V tme im zasvietilo Svetlo a oni našli Cestu. Spomenuli si. Pochopili, kým v pravde sú a hoci teraz sa tak nezdá, vedeli kým sa stanú. Uverili v krajšieho a vznešenejšieho Seba, napriek všetkým tmám a dehonestujúcim myšlienkam. A nastúpili Cestu k Sebe a k svojmu prvotnému Bytiu a k prvotnej Sláve.

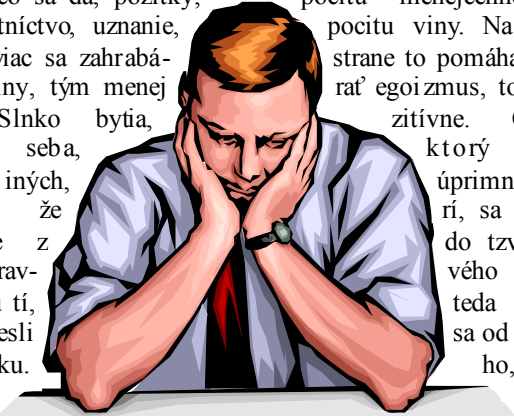
Cesta

Tak teda kadiaľ, bratia a sestry? Naša pôvodná osada je v troskách, jej pôda je v súkromnom vlastníctve bledého muža, nedovolí nám ju znova postaviť. Tanec duchov sme tancovať zabudli, už sme len ako dreva a kláty, ale aj tak je ešte stále zakázaný (nedostupný) a niet nikoho, kto by nás ho naučil, hoci pseudoučiteľov je neúrekom. Máme priklinčované nohy, lebo nevieme tancovať. Máme priklinčované ruky, lebo nevieme tvoriť to, čo sme tvorili za dávnych čias. Visíme tu priklinčovaní v bolestiach srdca a hovoria nám: Ajhľa človek, ajhľa kráľ tvorstva. Sme kráľ, ktorý sa stal žobrákom. Z nášho pôvodného bohatstva zostali len falošné napodobeniny. Čo nám zostáva? Chodiť nevieme, tvoriť nevieme, už len sadnúť si v kruhu, popíjať čaj a spomínať, hľadať a klopať na dvere nášho Zabudnutia. A nazvime si to trebárs meditácia alebo komunikácia. Možno nám pomôže aj ten Priklinčovaný, ktorého bledý muž uctieva, ale nerozumie mu, ak by mu rozumel, inak by sa správval. Údajne sa zo svojho priklinčovania oslobodil, len podrobnosti si už nepamätám. Možno si v kruhu spoločne spomenieme, ako sa robí obrad fajky mieru, možno si spomenieme, ako sa tancoval tanec duchov, možno aj dostaneme Silu znovu začať budovať našu spustošenú Osadu z jej trosiek. Veď jestvujú staré proroctvá v starých knihách, že Osada bude znovu vybudovaná. Nie je to inšpiratívne? Kruh je Cesta a Cesta je Kruh. Cesta Návratu Domov je cieľom. Ale do Kruhu prídite len vy, ktorí ste už pochopili Temnotu tohto veku a zažili Iskierku svetla veku budúceho. Prídite a prispajte svojou iskierkou. Možno sa pridá aj bledý muž a možno jeho tvár z našich iskier aspoň trochu očervenie...

Milan Tancujúci Klát Rusko

Manipulácia pocitom viny

Bratia a sestry. Všetci sme bratia a sestry, nie preto, že by sme patrili nejakej cirkvi, ale preto, že pochádzame z jedného Zdroja. Tento PraZdroj všetkého bytia nám zostáva zahalený, my nevieme odkiaľ sme sa vzali, ani prečo sme tu, len sa tu nejako meceme, ako ranený krt hrabeme okolo seba čo sa dá, pôžitky, pocity, vlastníctvo, uznanie, moc. Čím viac sa zahrabávame do hlíny, tým menej vnímame Slnko bytia, nechápeme seba, nechápeme iných, všetci sme z Jediného. Právdaže, boli tu tí, ktorí priniesli Zvesť o slnku. Ale aj túto ich Lampu

ľudia časom zakydali hnojom. Správny hľadač pravdy očisťuje lampu, aby sa ukázalo jej pravé svetlo.

Mali ste niekedy pocit viny? Urobili ste niečo zlé a potom ste to ľutovali? Možno ste prišli za tým človekom a ospravedlnili sa mu. Ak to bol priateľský človek, povedal vám: Dobre, stalo sa, nahraď spôsobenú škodu (aspoň sčasti) a už sa s tým netráp. Ale povedzme, že prídete za iným človekom, ktorý povie: Tvoja vina je preveliká. Musíš doniesť kohúta, ktorého tu zarežem, aby ti mohlo byť odpustené. A ešte k tomu vždy, keď ma stretneš, musíš sklopiť uši, uznať svoju vinu, ponížiť sa predomnou až k zemi a povedať: Mea culpa, mea culpa, mea culpa. Nuž ako by sme nazvali toho druhého človeka? Neľútostný, panovačný, povýšenecký, krvilačný?

A akí sme my? Priateľskí, či neľútostní? V akého Boha veríme? V priateľského, či neľútostného? V takého, akí sme my sami? Žijeme v kresťanskej krajine. Čo učí dnešné kresťanstvo? Že Ježiš umrel za teba, pretože ty si zlý a nehodný a niekto tú tvoju zlobu odtrpieť musel. Svo-

jou smrťou ťa zachránil zo smrti večnej a stal sa tvojím spasiteľom. Toto učenie samozrejme v Biblii nenájdete, len ak pospájate vety z rôznych častí dokopy. Skúsme vyextrahovať realitu prežívania z tohto učenia, tí, ktorí sme hľadači pravdy:

1. Si zlý a nehodný - zasievanie pocitu menejcennosti a pocitu viny. Na jednej strane to pomáha nabúrať egoizmus, to je pozitívne. Človek, ktorý tomu úprimne uverí, sa dostane do tzv. nulového stavu, teda odpúta sa od všetkého, akoby umrel.

Nulový stav je bodom obratu. V tomto stave môže nastať zásadný životný zlom človeka. Ktorým smerom sa bude život človeka uberať ďalej, to závisí na tom, aký impulz naberie v bode obratu. Pokiaľ však prvé, čo počuje je: Si zlý a nehodný, prestane dôverovať vo vlastné sily a obráti sa akože k Bohu, samozrejme v zastúpení tej náboženskej skupiny, v ktorej sa práve nachádza. Tak sa stane poslušným, poddajným tým, ktorí ho presvedčili, že je zlý a nehodný, obratý o samostatné myslenie. Tomu sa hovorí: Manipulácia pocitom viny. Skutočne sa to dnes deje, skutočne sa ešte dnes praktikuje toto woodoo a z ľudí sa robia zombie. S takými ľuďmi už nie je reči. Nevedia sa baviť inak, len v naučených frázach. Nevedia sa na Skutočnosť pozrieť z iného uhla pohľadu, len z toho, ktorý im bol podsunutý v bode nula.

2. Ježiš to za teba odtrpel - oko za oko, zub za zub, zákon odplaty, neschopnosť čistého odpustenia, prenášanie zodpovednosti za vlastné činy na niekoho iného. Kto tomuto uverí, získa určitý pocit odľahčenia, odpustenia. Ale v skutočnosti je to len fáloš-

né odpustenie, keďže za moje zlo trpel niekto iný. Právě odpustenie znamená do hĺbky pochopiť to, čo som urobil, aké je to nezmyselné, vtedy to naozaj prestanem robiť a z toho mám pocit odľahčenia a slobody. Toto fálošné odľahčenie a pseudo-odpustenie ničí v ľuďoch cit pre skutočné bezpodmienečné odpustenie, dobrotivé, nepomstivé, nezištné, dávajúce. Ich láska a ich odpustenie iným sa stáva tiež len podmieneným vypočítavým odpustením.

3. Boh ťa tak miluje, že svojho syna obetoval za teba - kto tomu uverí, pocíti lásku-dobrotu. Je fajn, ak uverím v Dobro. Je fajn, ak sa pre mňa niekto obetuje. Ale na akých základoch stojí tá dobrota a obeť? Mám uveriť v pomstyctivosť oko za oko, krv za moje pomýlenie? Mám sa donútiť k pocitu viny? Pokiaľ necítim realitu Dobrotu ako niečo, čo ma prevyšuje, z čoho môžem čerpať, je to len sebaklam, autosugescia, myšlienková konštrukcia. Títo ľudia sa neprestaj-

me zmeniť seba, až tak ju pocítime. Prává Láska je podmienená našim nezištným vyžarovaním dobra, nie naším pocitom viny. Žijeme v kresťanskej krajine. Našťastie ľudia nežijú kresťanské učenie celým srdcom, ináč by skončili v blázcinci. Ale má to takto byť? Má sa pravda kriviť? Spoločnosť, ktorá kriví pravdu môže byť zdravá? Spoločnosť, ktorá verí v neľútostného krvičného Boha môže nejakou predovať a byť šťastná? Spoločnosť, ktorá buduje v ľuďoch pocity viny, môže byť slobodná? Potom sa čudujeme, že kresťanstvo v Európe vymiera? Plným právom. Ale Ježiš predsa za to nemôže, čo z neho urobili ľudia. Nie je načase očistiť pravdu od lži?

V rôznych kresťanských spoločnostiach sa pocit viny uplatňuje v rôznej miere. Odporúčam každému navštíviť komunitu v Taižé vo Francúzsku. Tam vyučujú Bohu, tam sa ľudia kúpu v Bohu, ktorý je dokonalou Láskou a dokonalým Svetlom. Nenašiel

ne potrebujú presvedčať a navzájom utvrďovať, že Boh ich miluje, pretože tomu sami vnútorne neveria, pretože neprijímajú skutočnú čistú Lásku z pravého zdroja, prijímajú len vlastnú autosugesciu, lásku podmienenú obeťou a pocitom viny. Prává Láska je bezpodmienečná, absolútna, dávajúca a nič za to nežiadajúca. Prává Láska je niečo, čo treba hľadať, kvôli čomu musí-

som u nich ani štipky podsúvania strachu alebo pocitu viny. Napriek tomu sú uznávaní Vatikánom aj ostatným kresťanským svetom. K čomu to potom vedie? K spájaniu ľudí rôznych vierovyznaní a dokonca k medzináboženskému dialógu a k svetovému mieru a porozumeniu medzi národmi. Tak sa prejavuje prává a čistá Láska, bez pocitu viny.

V holiče Jeden muž, stejně jako každý jiný měsíc, šel k holiči. Začali spolu hovořit o různých věcech, ...a najednou, ...hovořili o Bohu. Holič řekl: - Víte, já nevěřím, že Bůh existuje. - Proč si to myslíte? zeptal se klient. Je to velmi prosté. Stačí jen vyjít na ulici, abych se přesvědčil, že Bůh není. Kdyby byl Bůh, myslíte, že by bylo tolik nemocných? Existovaly by opuštěné děti? Kdyby Bůh byl, nebylo by bolesti, utrpení...

Prostě, ...nemůžu si představit Boha, který neexistují! Velmi směšně! Jak to neexistují? tohle všechno dovolí. Klient se zamyslel, zeptal se holič. Já jsem jedem z nich! Ne! chtěl něco říct, ale rezignoval. Nechtěl odporovat klient. Holiči neexistují. Kdyby vyvolat nepotřebnou diskuzi. Když holič existovali, nebylo by tolik lidí s dlouhými dostříhal, klient zaplatil a odešel. A v tom momentě uviděl na ulici člověka s dlouhými vlasů... Holiči existují, to jen lidé nás zanedbanými vousy i vlasy. Vypadalo to, že nehledají. Z vlastní vůle! No právě ... řekl už delší dobu jeho vlasy i vousy neviděly klient. Přesně tak. Bůh existuje, to jen lidé ho nehledají. A dělají to z vlastní vůle. Proto klient vrátil a řekl: Víte co? Holiči je tolik utrpení a bolesti na světě.

Negatívne dôsledky vystaňovalectva a dlhodobej práce v zahraničí

V súčasnom, absolútnom odtrhnutí sa ľudstva od prirodzenej podstaty fungovania univerza nie sme už takmer schopní zdravo uvažovať ani o tých najzákladnejších súvislostiach, týkajúcich sa skutočnej kvality nášho života na zemi. Ved' si len uvedomme, že ak prinesieme palmu z Afriky a zasadíme si ju doma v záhrade, s nadchádzajúcim jesenným chladom nám bude čoraz viacej chradnúť a po prvých mrazoch určite vyhynie. A úplne rovnako sa povodí aj borovici, zasadené v oáze na Sahare, pretože každá rastlina sa môže plne, zdravo a do všetkej svojej krásy rozvinúť iba v prostredí sebe vlastnom, v prostredí, svojimi podmienkami plne zodpovedajúcom jej druhu. A nie inak je tomu i u človeka. Aj on je svojim spôsobom „rastlina“, zasadená účinkami univerzálnych Zákonitostí na úplne konkrétne miesto na zemi, ktoré mu poskytuje tie najvhodnejšie podmienky k jeho osobnostnému rastu a plnému duchovnému rozvinutiu. Avšak ľudia sa sami od seba domýšľavo pasovali za múdrejších, ako prirodzené dianie a tak sa realitou dneška stáva vystaňovalectvo a celosvetová migrácia za prácou. Všetky médiá i politické garnitúry majú plné ústa pojmov, ako pracovná mobilita, využitie pracovného trhu v rámci Európskej únie a mnoho iných, podobných fráz. A tak tu teda stojí proti sebe na jednej strane naprosto prirodzené a univerzálnym Zákonitostiam zodpovedajúce dianie a na druhej strane ľudský rozum, jeho „múdrosť“ a jeho vlastné priority, s ktorých najdôležitejšou sú samozrejme „peniaze! Áno, a sme pri koreni problému! Peniaze a honba za nimi sú v podstate tou jedinou, najhlavnejšou príčinou súčasnej nezdravej, nesprávnej a Zákonitostiam vo stvorení odporujúcej, celosvetovej migrácie. Ale keďže naša spoločnosť, ako aj všetky národy zeme, naivne uverila, že práve ekonomické a finančné hľadisko predstavuje jedno z najdôležitejších kritérií kvality ľudského života, širokej verejnosti sa prezentuje spomínaná, všeobecná celosvetová migrácia za peniazmi a pre peniaze, ako mimoriadny pokrok, ako niečo žiaduceho a súvisiaceho s dnešnou modernou dobou. A tak sú v mene „pokroku“ a „moderného civilizačného trendu“, ale v skutočnosti iba v mene peňazí a čoraz väčších ziskov, umelo vytrhávané desaťtisíce ľudí z pôdy, ktorá im bola určená niekým Vyšším a ktorá je teda pre nich osobne tou naj-

vhodnejšou. No a títo ľudia musia potom podobne, ako rastliny, presadené do cudzorodých podmienok, celkom zákonite postupne iba chradnúť, živoríť a zakrpatievať, čo v praxi znamená, že je im znemožňovaný zdravý a plnohodnotný osobnostný a duchovný rozvoj. Keďže však žijeme v dobe paradoxov, práve mnohé zo spomínaných obetí doby sa budú snažiť za každú cenu presvedčiť seba samých i ostatných, že oni predsa v žiadnom prípade nechradnú a neživorí, ale práve naopak! Darí sa im omnoho lepšie, ako v ich vlasti, zarábajú neporovnateľne viac a môžu si teda dovoliť to, čo by si nikdy doma nedovolili, neraz robiac kariéru, o akej by sa im naozaj ani nesnívalo. Úbohí nevedomí a poľutovaniahodní, snažiaci sa byť múdrejší, ako Zákon, spravujúce univerzum. Ved' ak by mali žiť v krajine, ktorú toľko ospevujú, prečo sa v nej nenarodili? Jednoducho preto, že tam nepatria! A ak pôjdeme do dôsledkov, je vari naozaj jediným zmyslom ľudského života zarábať iba čo najviac peňazí a môcť si potom za ne čo najviac „užiť“? Pre milióny povrchných a plytkých ľudí zaiste áno, aspoň oni sami sú o tom skalopevne presvedčení, avšak je podobné ponímanie „zmyslu života“ aj v skutočnosti jeho zmyslom? Vari sme sa naozaj narodili iba pre toto? Sú peniaze a možnosti, ktoré nám ich vlastníctvo poskytuje, skutočne tou najvyššou metou, o akú máme v našom živote usilovať? Ale v čom by sme sa potom radikálne odlišovali od zvierat, ak by našim cieľom malo byť iba dobre jesť, množiť sa a vo voľných chvíľach si čo najviac „užívať“? Nie, tisíckrát nie, aj keď sa nás o tom všetci snažia presvedčiť na každom kroku. Skutočný zmysel nášho bytia na zemi spočíva v osobnostnom a duchovnom dozrievaní, ktorého konečným cieľom je získanie a osvojenie si tých najušľachtilejších ľudských hodnôt: osvojenie si skutočnej ľudskosti – pravého človečstva. To je smer, ktorým sa ubera vývojový proces na planéte Zem a blízka budúcnosť nám o tom vydá rukolapné svedectvo. Lebo skutočne, v blízkej, vo veľmi blízkej budúcnosti budú smieť na zemi prebývať už iba ľudia, splňajúci zmienené kritériá, pretože svet jednoducho nepôjde ďalej tým smerom, akým sa uberal doposiaľ. Áno, nezadržateľne sa blíži úsvit nového ľudstva! Nedajme sa preto zmýliť dnešnou, od všetkých pravých hodnôt odvrátenou do-

bou, lebo nakoniec i ona samotná je so svojou, k vrcholu sa blížiacou pokrivenosťou všetkých vecí, znamením rozhodujúceho obratu. Čím je totiž noc temnejšia, tým bližšie je svitanie! Aj toto je v podstate tiež jeden z prostých, každodenne sa opakujúcich, prírodných zákonov. Náš život na zemi je teda akousi školou, v ktorej sa máme naučiť byť skutočne ľuďmi. No a práve pôsobením železných a neomylných Zákonov, usmerňujúcich správnym spôsobom všetko vo stvorení, sa každý z nás rodí presne vtedy a tam, kam podľa svojej zrelosti patrí. Tu preživa svoje detstvo, dospievanie a dospelosť, stretáva sa s ľuďmi, s ktorými sa stretnúť má, čo opäť nie je žiadna náhoda, lebo v nevyhnutnom styku práve s týmito konkrétnymi ľuďmi dochádza k obojstrannému, vzájomnému obrusovaniu sa a vy-zrievaniu osobnosti všetkých zúčastnených. Ale pozor! Neomylné, vyššie Zákon majú na zreteli vždy iba to najdôležitejšie: duchovný a duševný vzostup ľudského jedinca. No a na základe tohto jedného, jediného, rozhodujúceho kritéria sa môže stať, a aj sa bežne stáva, že podmienky, do ktorých sa niektorí ľudia rodia, bývajú nepriaznivé, tvrdé a často krát až neznesiteľné. Avšak vždy sú presne také, aké dotýčný potrebuje, aby duchovne pokročil a aby mohol, neraz i v neľahkom v prežívaní, odložiť staré chyby, alebo prípadne splatiť, či vymazať svoje dávno minulé, nevyrovnané účty. Každý z nás je iný, každý má za sebou inú minulosť a preto potrebuje aj úplne iné podmienky k svojmu dozrievaniu. Práve preto sa niekto rodí zdravý a iný nejakým spôsobom zdravotne postihnutý, niekto dobrým a iný zase menej dobrým rodičom, niekto v bohatej, iný v chudobnej krajine a tak ďalej. Zákon stvorenia sa nemýlia! Neomylné a spravodlivo dávajú každému presne to, čo potrebuje. To, čo potrebuje! Nie snád' to, čo by si on sám želal a čo by mu bolo príjemné, ale len a len to, čo je osožné k jeho duchovnému vzostupu, sledujúc jediný cieľ: dosiahnutie požadovanej duchovnej zrelosti, ktorá jediná nás bude oprávňovať k životu v spomínanej, blížiacej sa dobe nového ľudstva. No a každý človek, ktorému smelo byť poodhalené poznanie pravého zmyslu „školy života“, musí potom s veľkým smútkom v srdci pozorovať, ako tisíce mladých ľudí, presviedčaných rodičmi, učiteľmi, politikmi i samými sebou, opúšťajú

svoju vlasť a odchádzajú, v podstate iba za peniazmi, do pre nich duchovne nepodnetného prostredia. Do prostredia, v ktorom v skutočnosti nemôžu správne duchovne rásť aj keď si snád' ekonomicky veľmi výrazne pomôžu. Toto prostredie totiž nie je pre nich vhodné a nebolo pre nich ani určené a preto v ňom musia celkom zákonite duchovne i duševne živoríť a chradnúť, ako rastliny, presadené do nevhodného klimatického pásma. Tým však premrhávajú drahocenný a neopakovateľný dar svojho súčasného pozemského bytia, lebo jeho skutočný zmysel vymenili za peniaze a hmotný prospech. Preto ku všetkým príslušníkom nášho národa, nachádzajúcim sa v súčasnosti mimo rodnej vlasti, ktorí podľa hli lákavým, ale v skutočnosti zhubným nástrahám dnešnej doby, nech zaznie volanie: Slo-váci a Slovenky, miesto každého z vás je doma! Na rodnej hrude! Iba tu môžete naplniť svoje životné poslanie! Nikde inde vo svete sa tak nestane, pretože tam jednoducho nebudete stretávať a poznávať ľudí, ktorých môžete stretnúť a poznať iba doma. Mimo svojej vlasti zostanete vždy iba cudzincami, rastlinami vykokorenými z rodnej zeme, ktoré musia duchovne chradnúť a odumierať aj keby sa im snád' hmotne mimoriadne darilo. Lebo tak, ako zákerný jed postupne otravuje telo, tak postupne a zákerne je otrávaná vaša duša v cudzom prostredí. Slovaci a Slovenky, nezapredávajte samých seba za peniaze! Nie sú toho hodné! Lebo nič nám nebude osožné, keby sme hoci aj celý svet získali, ak pri tom uškodíme svojej duši. Samozrejme, všetko o čom bolo hovoréné, neplatí iba pre príslušníkov slovenského národa, ale naprosto rovnako pre všetky národy zeme, nech by podmienky v ich vlasti boli akékoľvek. Lebo možno práve oni, tí čo odchádzajú, majú, môžu a sú povolani tieto podmienky zmeniť k lepšiemu. A všetci tí, ktorí po prečítaní tohto textu začnú okamžite zhromažďovať tisíce argumenty proti, všetci tí sa žiaľ stanú iba viditeľnou ukázkou a poľutovaniahodným príkladom obmedzeného myslenia malých pozemských ľudí, ktorí sa vo svojej domýšľavej rozumovej snahe vedieť všetko lepšie odvažujú stavať proti prirodzeným, jednoduchým a dokonalým Zákonom vo stvorení.

M. Š.
Slovenské občianske združenie
pre posilňovanie mravov a ľudskosti

V predchádzajúcom čísle PPŽ sme sa venovali téme: VÝCHOVA, pričom sme uviedli prvú časť článku „Rodičovstvo so zámerom“. Tu je voľné pokračovanie:

Princíp druhý: nič svojim deťom nedlžím. Tento druhý princíp môže vyznieť rovnako podivne ako prvý, nechajte ma ho ale vysvetliť. Väčšina rodičov cíti voči svojim deťom silný záväzok. Veria nielen tomu, že by mali zaobstaráť svojim deťom jedlo, obydlie, zdravie a bezpečnosť, ale tiež, že by im mali kupovať červené bicykle, hypermoderné walkmany, značkové oblečenie a vysokoškolské vzdelanie. Je to skvelé, keď rodičia tieto veci a príležitosti svojim deťom poskytujú! Určite by som povzbudil tých, ktorí sú nadšení do poskytovania záplavy rôznych vecí, ale kvôli tomu, že to naozaj chcú. Keby sme ako rodičia robili iba to, čo chceme robiť, povaha nášho vzťahu rodič-dieťa by sa radikálne zmenila. Deti sú úžasne vnímavé k vieram svojej kultúry a vieram svojich rodičov. Okamžite rozumejú, už keď majú dva, tri, štyri, päť rokov, že ich rodičia sú na strane dodávateľov (dieťa si vypýta, čo chce a rodič to promptne donúči). Posolstvo, ktoré dieťa dostáva, je: mama a tatino ma zásobujú, preto-

že to je ich džob. Dlžia mi to. Svojím konaním sa rodičia mimovoľne stávajú spoluvorcami takto nesúmerného vzťahu. Výsledkom je, že deti sa nemusia naučiť nič o vďačnosti. Nemusia si vyvinúť hlboký zmysel pre ocenenie všetkého, čo dostávajú prostredníctvom dobre mieneného úsilia a energie rodičov. Svojím spôsobom upierame našim deťom vnímanie vecí, ktoré dostávajú od sveta, kultúry, spoločnosti a rodičov, ako darov. Často zakladáme rodičovstvo na záväzku miesto toho, aby sme sa rozhodli dávať iba to, čo naozaj chceme dávať. Rád by som ilustroval tento princíp na príklade môjho vlastného rodičovstva. Vždy som sa snažil učiť svoje deti, že vzdelanie je výsada, ktorú si musia zaslužiť, nie právo prvorođeného aplikované na všetkých, včeta tých, ktorí sa o učenie nezaujímajú. Obe moje staršie dcéry vyhodili strednú školu so zámerom pokračovať na vysokej. Jedna pristúpila k štúdiu svedomite a mala výborné známky. Navyše sa úplne oddala tancovaniu a priala si zapísať sa na školu, kde sa dala študovať choreografia. Mohli by sme jej finančne pomôcť, aby dosiahla svoj cieľ? Po dlhých diskusiách sme s manželkou Samahriou prejavili s veľkým nadšením želanie

plne podporiť jej prejavovaný záujem o štúdium. Naproti tomu naša ďalšia dcéra prešla cez strednú školu bez toho, že by do nej vložila veľké úsilie alebo energiu. Počas celého štúdia sa snažila iba minimálne. Keďže mnohí jej spolužiaci pokračovali v štúdiu, tiež chcela ísť na vysokú školu. Keď nás požiadala o finančnú pomoc, rozhodli sme sa, že jej ľahostajný prístup a výkon na strednej škole je dôvodom k vážnemu zhodnoteniu. Náš záver bol: budeme platiť časť jej školného, ale požiadali sme ju, aby si nezanedbávala časť zarobila sama – ako prejav toho, že sa naozaj chce učiť. Najprv sa moja dcéra tvárila v tvár tomuto stanovisku rozzúnila. Upozornili sme ju, že jej zameranie sa na to, čo jej neposkytneme, podkopáva jej ocenenie tej časti, ktorú sme jej ponúkali. Pamätám si na tú noc veľmi jasne. Po tom, čo sme jej vysvetlili naše úmysly, udivené sa na nás pozrela a ticho opustila miestnosť. O päť rokov neskôr mi povedala, aký hlboký mal ten večer vplyv na jej život. Po prvýkrát musela začať nieť významnú časť zodpovednosti za to, čo chce. Výsledkom toho, že musela platiť časť svojho školného, bolo, že bola omnoho viac motivovaná a tiež

úspešná študentka. Dali sme len toľko, koľko sme chceli a verili sme, že naše deti na tom porastú. Môj otec bol zjavnou nespravodlivosťou nášho rozhodnutia pobúrený. Veril, že svojim deťom štúdiom na vysokej škole „dlžime“. Zjavne sme na to mali iný názor. Pokračoval v proteste: „Ako môžete zaobchádzať s jedným dieťaťom inak, než s druhým?“ Hrdlo poukázal na to, že vždy, keď on kúpil pre jedno zo svojich troch detí darček, kúpil rovnaký alebo podobný aj ostatným. Tomu ja hovorím „abstraktné rodičovstvo“. Jeho dôsledkom je, že ak jeden z nás podáva druhým pomocnú ruku, zatiaľčo súrodenc je zlodej a tretí podpaľáč, so všetkými sa zaobchádza rovnako, bez ohľadu na to, čo robíme. Zdá sa mi, vysvetlil som svojmu otcovi, že nevnímam svet z hľadiska abstraktnej rovnosti, ktorá ma zaväzuje poskytnúť každému zo svojich detí presne rovnaký spôsob zaobchádzania. Robím rozhodnutia v danej chvíli, rozhodnutia, ktoré považujem za citlivé ku každému z mojich detí ako samostatnému jedincovi. Kde je napísané, že každý dostane rovnako, bez ohľadu na svoje rozhodnutia a činy? Chceme podporovať lásku, starostlivosť, úctu a poctivú prácu.

... pokračovanie na strane 7

Príbehy

Moja cesta za poznaním, alebo ako prišiel pre mňa sedemnásty november 1989

Veľmi som si želal pád komunizmu. Pochopil som, že keby vznikla spoločnosť, kde by ľudia žili podľa pravých zákonov v čistej láske, tak by bol život omnoho jednoduchší, ľahší a krajší. Postupom času by sa /myslel som si / rozšírila do celého sveta a komunizmus by jednoducho zanikol bez akejkoľvek vzbury. Bol som katolík, tak som začal hľadať ľudí na založenie spoločnosti v tejto cirkvi, no nepochodil som. Potom som začal chodiť na pútné miesta v Turzovke, Litmanovej v nádeji, že možno tam nájdem ľudí na to vhodných. Niektorí síce povedali že by to bolo dobré, ale zostalo len pri slovách. Nakoniec som sa vzdal niekoho prehovárať, ale rozhodol som sa, že buďem do Turzovky chodiť pravidelne každý piatok, až do konca života. Piatok som si zvolil preto, že v ten deň bol ukrižovaný Kristus, ale ak bol v týždni nejaký sviatok, tak som išiel aj v ten deň. Od toho dňa, ako som sa tak rozhodol, som zapálil doma sviečku a dal som si záležať, aby som vždy včas kým nedohorí, zapálil novú. Horela dnom i nocou celých 10 mesiacov, pokiaľ som do Turzovky chodil. Cestou z Turzovky som sa modlil ružnec. Cestou vlakom radostný, v Turzovke hore horou bolestný a cestou späť slávnostný. Tak som sa to naučil. Často som si myslel, či je správne sa k Márii modliť, tak som to bral tak, že si tou modlitbou pripomínam udalosti pred 2000 rokov. A Maria keď môže, nech prosí so mnou, či za mňa, ale v sebe som nosil túžbu aby som poznal skutočnú pravdu. Po niekoľkých mesiacoch mi manželka začala dohovárať, že sa chodím každý týždeň túlať za frajerkami, tak som sa rozhodol, že pôjdem do Turzovky ešte jeden piatok naposledy. A tak, ako vždy som sa vo vlaku pomodlil, potom som sa oprel o sedadlo a zatvoril oči. Na chvíľku sa mi zdalo akoby vlak zmizol, sice som ho počul ako ide po kolajniciach, ale potom sa v tej rýchlosti mihala biela hmla, bola všade vokol, akoby som bol

v bielom oblaku. Po stranách sa začala rozostupovať a to tak, že kúsok sa rozostúpila a potom sa menší kúsok zatvorila, a tak sa to zopakovalo viackrát. Po stranách sa ukázali stromoradia, či aleje a na konci tej cesty nad tými stromami bolo svetlo. Vypadalo ako slnko, ale slnko to nebolo. Vtedy ma napadlo, že to bola cesta do Turzovky. Po chvíľku sa biela hmla začala pomaly zatvárať, tým istým spôsobom ako sa otvá-

rala, až sa úplne zatvorila. Potom všetko zmizlo a ja som bol vo vlaku. Pýtal som sa sám seba že prečo som to videl. Hneď som pochopil, veď som chcel ísť naposledy do Turzovky. Tak som chodil ďalej, povzbudený týmto zázrakom a pre mňa neexistovalo nič iné, len Boh a modlitba a v srdci skrytá tichá túžba po PRAVEJ CESTE ŽIVOTA. Dni utekali a prišiel sedemnásty november. V sobotu bol nejaký sviatok, tak som chcel ísť do Turzovky v sobotu, ale manželka

nechcela zobrať deti so sebou do roboty, aby som nikam nemohol ísť /robila v hoteli a na víkend ich občas brávala so sebou/. Bol som z toho znechutený, rozhodol som sa preto, že pôjdem do Turzovky v piatok. Vtedy som robieval nočné a domov z práce som sa vracal o štvrté ráno. V to ráno, 17.11., som prišiel o pol tretej a ľahol som si spať. Bez budíka som sa zobudil o pol piatej úplne vyspatý a v izbe bol zvláštny jas svetla, to svetlo som jasne vnímal ako nejakú bytosť, ktorá chcela, aby som išiel do Turzovky, zároveň ma viedla a ochraňovala. Cítil som z nej úplnú istotu. Na autobus som prišiel úplne presne, nič som nečakal, vkročil som a dvere sa zatvorili. To svetlo bolo so mnou stále, nik s ľuďmi si ho nevšimol. Ľuď, čo cestovali vlakom, či autobusom si vôbec nepamätám, vlastne ani tú cestu s prestupovaním. Začal som si seba uvedomovať, až keď som bol pod horou v Turzovke. Bolo bezvetrie, ticho a čerstvo napaďnutý sneh, ktorý stále padal. Bolo mi to zvláštne, lebo za desať mesiacov, čo som tam chodil, nebolo vidno žiadnej stopy od človeka, hoci bol niekedy aj zlý čas, vietor, dážď, vždy som kohosi stretol. Ale v piatok toho sedemnásťteho som nestretol nikoho. Cestou hore ma preohlá ľútosť, začal som plakať a v duchu som si dával otázku: „čo sa dnes asi ide stať, keď som dnes musel ísť? A nik iný sem nemohol? Len ja a to svetlo? Prečo? Svetlo bolo so mnou až kým som nevyšiel na vrchol a tam zmizlo, ostal som sám. Keď som potom išiel autobusom domov, tak v rádiu som počul o tichej revolúcii. Keď som potom asi o týždeň išiel znovu do Turzovky, znovu som mal videnie, ale v autobuse pri ceste spať. Znovu som videl tú cestu, alej, ale nebola tam biela hmla, ale šero a ja som sa od toho miesta vzdaloval. Tým skončili moje púte do Turzovky. Potom som sa rozhodol pre cestu do Mežugoria...
Ján

Keď dávam pozorne a vedome, skôr môžem smerovať k týmto žiadúcim výsledkom. Aj keď rozhodne vyhlasujem, že „svojimi deťom nič nedlžím“, nemám tým na mysli, že rodičia by nemali poskytovať a zdieľať so svojimi deťmi to, čo majú. Avšak odporúčam, aby sme vnímali veci, ktoré vlastnime, ako dary, úžasné dary, ktoré poskytujeme na základe láskyplného vzťahu darcu a obdarovaného. Žiadne „mali by sme“. Keď budeme dávať týmto spôsobom, pravdepodobne budeme cítiť pri dávaní omnoho viac vzrušenia, nech sa už rozhodneme dať čokoľvek, zatiaľ čo naše deti ako obdarovaní budú mať úplne inú skúsenosť - plnú úcty, ocenenia a vďačnosti. Budete výhercami. Deti budú výhercami. A vzťah medzi vami bude hlbší a milujúcejší.

Princíp tretí: *netrávim so svojimi deťmi viac času, než chcem*

Starostlivé rodičovstvo, milujúce, mocné a efektívne rodičovstvo nemá vôbec nič spoločné s časom. Mnohí rodičia veľmi pevne veria, že keď sú ich deti ešte batolata, malé deti, adolescenti, tínedžeri, že by s nimi mali tráviť určité množstvo hodín denne alebo týždenne. Veria, že čas strávený s deťmi bude mať priamy priaznivý dopad na ich rozvoj. Na nešťastie to tak vždy nefunguje. V rodičovských programoch často počujem, obzvlášť mamy, že sa cítia byť v roli hlavného opatrovateľa rodiny uväznené. Hoci milujú a starajú sa o svoje deti, často zažívajú vo vzťahoch rodič-dieťa pocity nudy a frustrácie. Výsledkom je, že poslanstvo, ktoré odovzdávajú deťom, je iné, než by chceli dávať. Čas strávený s deťmi je plný podráždenia, nepohody a netrpelivosti. Dieťa, namiesto toho, aby vnímalo spojenie, lásku a pohodu, nakoniec zažíva voči rodičom otrávenie či hnev. Verím v rodičovstvo založené na chcení: robte to, čo chcete robiť a nerobte to, čo nechcete robiť. Namiesto pocitov nudy a frustrácie môžeme preskúmať, prečo sa s deťmi takto cítime. V takýchto momentoch aj tak nebudete pre svoje deti veľmi užitoční. Využite čas, ktorý by ste s nechuťou strávili s deťmi na to, aby ste si pomohli stať sa skutočne prítomnými a milujúcimi. Potom choďte a buďte so svojimi deťmi. Asi ste si všimli, že princípy, ktoré navrhujem, sa hlboko a dramaticky líšia od akceptovaných kultúrnych noriem. A predsa je mojou osobnou skúsenosťou, že rodičovstvo založené na týchto stanoviskách má nakoniec za následok deti, ktoré sa učia milovať, dôverovať si a byť vďačné. Hoci v našej kultúre sa naši synovia a dcéry obvykle učia usilovať o také veci ako dobré známky, často zlyhávajú v dávaní väčšej pozomosti hlbokému otvoreniu svojich srdcí a myslí voči sebe a druhým. Keď som bol dieťať, môj otec, robiac to najlepšie, čo vedel, ma často nelutošne trestal remeňom. Vždy, keď ma

udrel, vysvetlil mi, že to robí preto, lebo ma miluje. Pamätám, ako som si hovoril, že keď vyrastiem, radšej nebudem nikoho milovať, pretože láska, ako sa zdalo, spôsobuje bolestivé dôsledky. Na nešťastie, v našej práci s rodinami zisťujeme, že tieto staré výchovné metódy sú stále živé. Možno jediná (politicky koreknejšia) zmena prístupu je, že ostrá hrana opasku bola zamenená za ostrú hranu jazyka. Preto povzbudzujem rodičov, aby si vytvorili niektoré hlavné princípy a vybudovali jasné závery rodičovstva. Na takto založenom rodičovstve je niečo úžasné. Väčšina z nás to nerobí, pretože veríme, že ak budeme mať dopredu jasné závery, budeme strácať spontánnosť a serendipitu (pozn. prekl.: serendipita je dar nachádzania darov, ktoré sme nehľadali). Avšak nepozoroval som, že by sa to dialo. Rodičovstvo založené na zámere nám dáva pevný základ, na ktorom vnímame a reagujeme na svoje deti a poskytujeme nám širší rozhľad na možnosti, pretože nás oslobodzujú od nepohody a nerozhodnosti. Väčšina z nás zakladá svoje vzťahy chaoticky. Odrážajú to, čo sa okolo nás deje - nie to, čo by sme mali v úmysle, keby sme mali dostatočnú predvídavosť. Keď namiesto toho prevezmeme zodpovednosť a staneme sa hlavnými architektmi našich rodičovských vzťahov, môžeme si vytvoriť závery, o ktorých veríme, že nám budú v týchto špeciálnych vzťahoch slúžiť. Každý z nás by si mal vytvoriť svoj vlastný zoznam. Avšak, keďže by som vás chcel inšpirovať a poradiť vám, poskytnem vám tie, ktoré zastávali rodiny, s ktorými sme pracovali v Inštitúte voľby.

Zámer prvý: *urobiť lásku vo všetkých rodičovských vzťahoch prioritou číslo jeden*

To znamená napríklad: hodnotiť pocity a vyjadrenia lásky vyššie, než známky v škole, upratanú izbu a vhodné vystupovanie. Matka dvoch tínedžerov, ktorá sa zúčastnila programu tu v Inštitúte voľby, zistila, že je spútaná starosťou, že neporiadok v izbách jej detí sa rozšíri do zvyšku domácnosti. Aj keď sa na workshope predtým naučila, že jej šťastie je vecou jej voľby, bála sa, keď sa vrátila z workshopu domov, tomuto poznatku oddať. Položil som jej nasledovnú otázku: „Predstav si, že teraz prídeš domov a zistíš, že dom je v absolútnom neporiadku. Bolo by to pre teba stresujúce alebo náročné?“ Odpovedala, že by to bol znak toho, že jej deti ju nerespektujú a možno ju ani skutočne nemilujú. Potom som sa spýtal - „Prečo veríš, že ak tvoje deti sú neporiadne, že to znamená, že ňu nemilujú alebo nerespektujú?“ Keď sa do toho ponořila hlbšie, rozhodla sa, že táto domienka jej už nedáva zmysel, hoci si pamätala, ako ju jej vlastná matka obviňovala z nedostatku úcty, keď ona sama ako tínedžer neodržiavala pravidlá domácnosti. Posolstvo,

ktoré dávame našim deťom keď nebudete robiť to, čo vám my ako rodičia hovoríme, nerespektujete nás. Keď nie ste takí, akých vás chceme mať, nevážite si nás. Ako tak skúmala tieto predpoklady, zasmiala sa a povedala - „Nie, nedávajú mi zmysel. Preto by som mala ignorovať všetky tie spôsoby, ktorými ma milujú a rešpektujú len preto, lebo si niekedy neposkladajú šatstvo?“ Neskôr po skončení programu sa mi zdôverila s úžasnou skúsenosťou. Porozprávala mi, že keď sa vrátila domov, dom vyzeral ako neudržiavaná študentská intemátna izba, so špinavými riadmi, taniernami s nedojedenými jedlom a zamazaným šatstvom všade po dome. Najprv cítila, ako sa jej napínajú svaly vzadu na krku, myseľ sa jej naplnila odsúdením a podráždením. Potom si pripomenula, že na workshope sa rozhodla učiť lásku vo vzťahu k deťom prioritou číslo jedna. Rozhodla sa, keď vstúpi do ich izieb, cítiť a konať podľa svojich nových zámerov. Cítila, ako sa jej telo uvoľňuje. Keď sa o chvíľu stretla so svojou dcérou, povedala - „Ahoj, miláčik. Som tak rada, že ňu vidím.“ Napriek situácii otvorila náruč a tínedžerku objala. Hovorila mi o zázraku vnútornej skúsenosti, ktorú si dožičila, keď sa nezamerala na stav vecí v izbe. Keď prišiel do izby jej syn, otočila sa a privítala ho tiež láskyplným objatím. Jej syn sa usmial a povedal - „Wow, zdá sa, že ten program bol naozaj dobrý.“ Usmiala sa - „Áno, mala som sa výbome.“ Ako vychádzala z izby, zastavila sa, poobzerala sa a povedala - „Počujte, mohli by ste pre mňa niečo urobiť? Veľmi by som ocenila, keby ste mohli stráviť hodinku alebo dve uprataním domu.“ Jej syn, ktorého predtým popísala ako vzdorného a trochu vulgárneho, na ňu nenúteno pozrel, usmial sa a povedal „Iste, mami.“ Potom prikrôčil k tričku ležiacemu na podlahe, opatme ho zdvihol a začal ho skladať. Matka bola ohromená. Zvyčajne boli jej deti vzdorovité. Ale všimla si, že keď učinila lásku prioritou číslo jedna, nielen že mala ona sama úplne inú skúsenosť, ale podnietila inú reakciu aj u nich.

Zámer druhý: *byť s deťmi skutočne prítomný*

Mnohí rodičia, keď ich deti hovoria, počúvajú len na pol ucha. To vyjadruje nedostatok starostlivosti. Väčšina z nás počúva na pol ucha aj svojich partnerov, spolupracovníkov a milencov. Výsledkom je, že nám unikajú jenné nuansy a podnety, vyjadrené našimi deťmi. A nedávame im šancu plne nás porozumieť a poznať. Všetka núdza a nepohoda je výsledkom ľútosť nad minulosťou alebo obáv o budúcnosť. Väčšinu z nás nikdy nikto neučil byť prítomný tu a teraz. Pri interakcii s našimi deťmi sa ja a moja žena zameriavame na prítomný okamih. Robíme to spôsobom, ktorý je celkom vzrušujúci. Verím, že Boh sídli v detailoch.

To pre mňa znamená, že keď sme plne prítomní, môžeme vidieť Boha v našich deťoch. Čo by sa stalo, keby sme si teraz, keď majú 10, 14 alebo 18, spomenuli na skúsenosť, ktorú sme si dožičili, keď sme prvýkrát držali svojich synov a dcéry v rukách? Dnes si možno chcú požičať auto, vyholiť hlavu, urobiť pír-sing v nose alebo vystrihnúť diery do džínsov. Pozeráme sa na týchto tínedžerov s myšlienkou „wow, toto je Boh, toto je požehanie sveta“, alebo skôr zvoláme „Bože, neprepichuj si ten nos!“, „prosím, mohla by si si obliecť iné nohavice?“ a „prečo musíš mať práve takýto účes?“. Máme od svojich detí toľko očakávaní a vnucujeme im toľko vlastných postojov! Tie zastierajú našu schopnosť vidieť a oceňovať ich unikátnosť a originalitu. Byť prítomný je kľúčom ku skutočnej radosť z každého momentu rodičovstva.

Zámer tretí: *vyučovať vďačnosť*

Sila ocenenia prichádza prostredníctvom činov. Keď cítime vďačnosť, vytvárame nádherný vnútorný zážitok; keď vyjadríme vďačnosť, umožníme jej, aby plne rozkvitla. Najdôležitejšia je naša ochota na základe okamihu nachádzať na každej osobe a udalosti nejaký aspekt, ktorý oceníme a potom najst' hmatateľný spôsob, ako vyjadriť vďačnosť. Opäť, to, čo robíme, je to, čo učíme. Niekoľkokrát do roka sa naša rodina účastní niečoho, čomu hovoríme neformálna výmena vďačnosti. Každý z nás si urobí čas, aby uvážil, čo si najviac cení na ostatných členoch skupiny. Jeden po druhom potom pomocou konkrétnych príkladov vyjadrujeme ocenenie. Tieto vyjadrenia často posilňujeme úsmevom, objatím a občas aj slzami. Máme aj ďalšiu rodinnú tradíciu. Predtým, než odídem na workshop alebo prednášku v inom meste, štáte alebo krajine, prihlásim sa u každého zo svojich detí. Slovanami a gestami im aktualizujem svoju lásku a ocenenie. Týmto spôsobom, keby sa tieto chvíle sa ukázali byť poslednými, ktoré soms nimi strávil, cítil by som pocit akéhosi dovŕšenia. Rodičovstvo je kreatívny a rozvíjajúci sa proces, takže princípy a závery, ktoré si vytvoríme dnes, môžu zajtra uvoľniť cestu novým pohľadom. Tvoríme si priestor, na ktorom stojíme, ale nemusíme ho tvoriť nemenný, nepružný. Láska má mnohé podoby a je neko-nečné množstvo spôsobov, akými je možné ju vyjadriť. Často máme vnútorné vedomie toho, že svoje deti milujeme, ale naše slová a činy túto lásku neodrážajú. V skutočnosti naše vyjadrenia nepohody a trápenia komunikujú nesúhlas. Naše činy učia naše deti o tom, aké máme hodnoty a záujmy. Keď vyjadrujeme lásku, učíme lásku. Keď vyjadrujeme hnev, učíme hnev. Nikdy z nás neubudne, keď budeme svoje deti milovať, aj keď oni nám svoju lásku vyjadrovať nemusia.

Zo života kempu - nový „chlebík“

Začiatkom tohto roku sme mali radosť s prvého nového chlebíka, ktorý sme si mohli upiecť v našej pekárni. Pekáreňka vyrástla priamo v našom Kempe, pričom každý svojím dielom prispel k uskutočneniu i tohto zámeru. Ako sa to podarilo? No predsa s použitím univerzálnej technológie. Nie je síce nová, ale funguje vždy a všade. A to technológia dobrej myšlienky, umenia práce ľudských rúk a radosti z vytvorenia niečoho..., jednoducho - dobrého. Chlebík by sa mal taktiež „vymiesiť“ nielen z jednoduchých surovín, ktoré môžeme nakúpiť napríklad v hypermarkete, ale mal by obsahovať aj všetko to, čo by mala obsahovať hodnotná potravina - energiu zeme a slnka, úctu a vďaka k prírode a samotnej surovine, z jej spracovania, radosť z práce pri tvorení „diela“ a pokoru pred týmto všetkým pri vkladaní chleba do úst. Potom tento chlebík bude chutiť „jazyku i srdcu“ ...

... radosť z prvých bochníkov

... prvé pokusy s novou pecou

... príprava surovín

... rôzneho druhu

... rôznymi zariadeniami

... nakoniec i trochu relaxu aj pre deti

Jeden starý osel, aneb spokojnosť ze životem

Jednoho dne starý osel spadl do staré studny. Chudák zvíře brečelo a brečelo po několik hodin a fámář se snažil vymyslet, co dělat. Nakonec si uvědomil, že nepotřebuje ani studnu, ani osla a rozhodl se studnu i s oslem zasypat. Požádal pár sousedů, aby mu pomohli. Každý popadl lopatu a začal házet hlínu, písek i smět do studny. Napřed osel začal hlasitě brečet, ale pak se utišíl. Ještě tam hodili pár plných lopat a pak se fámář podíval. Tam uviděl něco nečekané-

ho. Jak lopata padla na osla, on to otrásl a pak na to šlápl, aby se dostal výše. A čím více fámáři na osla házeli hlínu a smět, tím výše vyšlápnul. A nakonec osel byl tak vysoko ze studny, že vyskočil a odběhl.

Co z toho plyne?

Život na tebe občas bude házet špínu, různé druhy špíny. Umění je to otrást a šlápnout výše. Každá naše potíž je schůdek, po kterém se dá jít nahoru. My můžeme tak vylézt

i z těch nejhlubších studen. Jenom nesmíme přestat, nesmíme se vzdát. Otřesme ze sebe špínu a udělejme krok nahoru! Pamatuj si 5 jednoduchých pravidel pro spokojenost:

1. **Osvobod' srdce od nenávisťi.**
Odpusť' těm, co ti ublížili.
2. **Netrap se minulostí ani budoucností.**
Co bylo, to bylo a co bude stejně nevíme.
3. **Žij jednoduše a měj radost z toho co máš.**
4. **Dávej více.**
5. **Očekávej méně.**

Zem má všetkého dost' pre každého, ale nemá dost' pre chamtivých (Swamidži)

Čo zjete, tak budete rozmýšľať, čo vypijete, tak budete hovoriť (Swamidži)

Zdravie je harmónia tela, mysle a duše

Má zmysel, že existujeme, že existujeme práve tu a práve teraz. (Hildegarde)

My nežijeme len pre seba, žijeme pre celú planétu. (Swamidži)

Je šťastný ten, ktorého talent sa stal službou pre dobro ľudstva

Srdce, v ktorom sídli pýcha, odsúdenie a hnev, ťažko nájde cestu k ozdraveniu

Úspech nemá nič spoločné s tým, čo v živote

získaš. Úspech je to, čo urobíš pre druhých. (Danny Thomas)

Strach nás núti robiť to, čo by sme s láskou nikdy neurobili

Všetko, čo je podľa prírody, je hodné úcty (Marcus Tullius Cicero)

Objednávky: objednat@priestorprezivot.sk, alebo OZProces3, Kratinova 11, 036 08 Martin. Napište nám adresu, na ktorú máme objednaný časopis zaslať. Objednávka platí iba pre aktuálne a nové čísla. Čitatelia, ktorí majú záujem o staršie čísla časopisu Priestor pre život, ich môžu nájsť na našej internetovej stránke www.priestorprezivot.sk, v rubrike ARCHÍV ČASOPISOV (vo formáte PDF, zobraziteľné a tlačiteľné pomocou programu Acrobat Reader)

Vy dáva: OZ PROCES - 3, Kratinova 11, 036 08 Martin 8, IČO: 37811371, mobil: 0908 085 758, e-mail: 3proces@gaya.sk, www.priestorprezivot.sk. Šéfredaktor: Daniel Dižkanec Registrácia: Ministerstvo kultúry SR, číslo 2879/2002, ISSN: 1336 - 4170

ISSN 13364170

9 771336 417008 01